

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI FUNCȚIEI PUBLICE A UNIUNII EUROPENE (Camera a treia)

16 mai 2012*

„Funcție publică — Obligație de asistență — Articolele 12a și 24 din statut — Hărțuire morală din partea superiorului ierarhic”

În cauza F-42/10,

având ca obiect o acțiune formulată în temeiul articolului 270 TFUE, aplicabil Tratatului CEEA potrivit articolului 106a din acesta,

Carina Skareby, funcționar al Comisiei Europene, cu domiciliul în Louvain (Belgia), reprezentată de S. Rodrigues și de C. Bernard-Glanz, avocați,

reclamantă,

împotriva

Comisiei Europene, reprezentată de J. Currall și de J. Baquero Cruz, în calitate de agenți,

pârâtă,

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE (Camera a treia),

compus din domnia S. Van Raepenbusch (raportor), președinte, R. Barents și K. Bradley, judecători,

grefier: doamna W. Hakenberg,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 30 noiembrie 2011,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Prin cererea introductivă primită de grefa Tribunalului la 3 iunie 2010, doamna Skareby solicită anularea deciziei Comisiei Europene din 23 iulie 2009 prin care a fost respinsă cererea sa de asistență însoțită de o plângere pentru hărțuire morală și, în măsura în care este necesar, anularea deciziei Autorității împuternicite să facă numiri (denumită în continuare „AIPN”) din 19 februarie 2010 prin care a fost respinsă reclamația sa.

* Limba de procedură: engleza.

Cadrul juridic

- 2 Articolul 41 alineatul (2) din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, referitor la „dreptul la bună administrare”, prevede:

„Acest drept include în principal:

- (a) dreptul oricărei persoane de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere;

[...]”

- 3 Articolul 12a din Statutul funcționarilor Uniunii Europene (denumit în continuare „statutul”) prevede:

„(1) Funcționarul se abține de la orice formă de hărțuire morală și sexuală.

(2) Funcționarul care este victima unei hărțuiri morale sau sexuale nu suferă niciun prejudiciu din partea instituției. Funcționarul care a adus dovezi ce indică o hărțuire morală sau sexuală nu suferă niciun prejudiciu din partea instituției, în măsura în care a acționat cu bună-credință.

(3) Prin hărțuire morală se înțelege orice conduită abuzivă de lungă durată, repetată sau sistematică, ce se manifestă prin comportament, limbaj, acte, gesturi și înscrisuri care sunt intenționate și care aduc atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane.

[...]”

- 4 Potrivit articolului 24 din statut, în versiunea aplicabilă la momentul la care au avut loc faptele în litigiu:

„Comunitățile oferă asistență funcționarului, în special în procedurile împotriva autorilor de amenințări, ultraj, insulte, acte sau declarații defăimătoare sau alte infracțiuni împotriva persoanei și a proprietății, la care funcționarul sau membrii familiei sale sunt supuși ca urmare a calității pe care o are și atribuțiilor sale.

Ele repară în mod solidar prejudiciile pe care funcționarul le suferă în astfel de cazuri, în măsura în care funcționarul, cu intenție sau printr-o neglijență gravă, nu a fost la originea prejudiciilor în cauză și nu a putut să obțină repararea prejudiciilor din partea autorului acestora.”

Situația de fapt

- 5 Reclamanta este funcționar al Uniunii Europene începând cu data de 1 decembrie 1996. La 18 aprilie 2003, reclamanta a fost repartizată în cadrul delegației Comisiei din Alma Ata (Kazahstan). Întrucât ulterior a fost creată o delegație „regionalizată” în Kârgâzstan, reclamanta a fost repartizată, la 19 aprilie 2004, la Bișkek (Kârgâzstan). În nota verbală din 8 iunie 2004, prin care era prezentată ministrului afacerilor externe al Kârgâzstanului și comunității diplomatice din această țară, se preciza, pe de o parte, că reclamanta va ocupa funcția de „șef de secție cu rang de însărcinat cu afaceri *ad interim* în lipsa șefului delegației”, care continua să fie acreditat în Kârgâzstan, și, pe de altă parte, că „delegația regionalizată din Bișkek [era] subordonată delegației [regionale] a Comisiei [...] din Alma Ata”. În august 2007, reclamanta a revenit la Direcția Generală (DG) „Relații externe” a Comisiei din Bruxelles (Belgia).

- 6 Prin scrisoarea din 10 noiembrie 2008, reclamanta a introdus o cerere de asistență în temeiul articolului 24 din statut (denumită în continuare „cererea de asistență”), în care se plângea că a fost victima unei hărțuiri morale din partea celor doi superiori ierarhici succesivi ai săi, care fuseseră, pe rând, șefi ai delegației Comisiei din Kazahstan (denumiți în continuare, pe de o parte, „primul șef al delegației” și, pe de altă parte, „al doilea șef al delegației”). Reclamanta solicita în această privință inițierea unei anchete administrative prin care să se stabilească existența faptelor de hărțuire morală invocate. Reiese din această scrisoare că faptele imputate primului șef al delegației au avut loc în perioada cuprinsă între aprilie 2003 și septembrie 2005, iar cele imputate celui de al doilea șef al delegației au avut loc între octombrie 2005 și august 2007, dată la care reclamanta a revenit la sediul Comisiei din Bruxelles.
- 7 Prin scrisoarea din 28 noiembrie 2008, reclamanta a furnizat informații complementare în raport cu cererea de asistență. Reclamanta preciza în special că primul și al doilea șef al delegației neglijaseră și minimalizaseră în mod sistematic rolul său în cadrul delegațiilor din Alma Ata și din Bișkek, ceea ce, potrivit reclamantei, ar fi discreditat-o și umilit-o față de interlocutorii săi din cadrul guvernelor Kazahstanului și Kârgâzstanului, din cadrul ambasadelor statelor membre ale Uniunii, precum și din cadrul organizațiilor internaționale și neguvernamentale prezente în aceste țări.
- 8 Ca urmare a cererii de asistență, Comisia a informat reclamanta, prin scrisoarea din 4 martie 2009, că Oficiul de Investigație și de Disciplină (IDOC) fusese însărcinat să inițieze o anchetă administrativă cu privire la acuzațiile de hărțuire morală referitoare la cel de al doilea șef al delegației. Prin aceeași scrisoare, Comisia a informat reclamanta cu privire la refuzul său de a iniția o astfel de anchetă împotriva primului șef al delegației, pentru motivul că reclamanta nu prezentase cererea de asistență într-un termen rezonabil.
- 9 Prin scrisoarea din 28 mai 2009, reclamanta a formulat, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut, o reclamație împotriva deciziei Comisiei din 4 martie 2009, ca urmare a faptului că aceasta din urmă refuza să inițieze o anchetă împotriva primului șef al delegației. Comisia a respins această reclamație prin decizia din 31 iulie 2009. La 13 noiembrie 2009, reclamanta a introdus o acțiune împotriva deciziei sus-menționate din 4 martie 2009. Tribunalul a admis această acțiune și a anulat refuzul în litigiu (Hotărârea din 8 februarie 2011, Skareby/Comisia, F-95/09, denumită în continuare „Hotărârea Skareby”).
- 10 Între timp, prin scrisoarea din 23 iulie 2009, Comisia a informat reclamanta cu privire la concluziile formulate de IDOC în raportul său privind ancheta administrativă inițiată împotriva celui de al doilea șef al delegației (denumit în continuare „raportul de anchetă”). Potrivit acestor concluzii, nu fusese stabilită existența hărțuiri invocate, urmând ca ancheta să fie finalizată fără să fie dispuse măsuri disciplinare. În cadrul aceleiași scrisori, Comisia a informat de asemenea reclamanta că, în consecință, decisese să nu dea curs într-o mai mare măsură cererii de asistență și să claseze dosarul referitor la aceasta.
- 11 Prin scrisoarea din 26 octombrie 2009, reclamanta a formulat, în temeiul articolului 90 alineatul (2) din statut, o reclamație împotriva deciziei Comisiei din 23 iulie 2009 de a nu da curs într-o mai mare măsură cererii sale de asistență, reclamație care a fost respinsă de AIPN la 19 februarie 2010.

Concluziile părților și procedura

- 12 Reclamanta solicită Tribunalului:
  - să declare acțiunea admisibilă;
  - să solicite Comisiei să prezinte raportul de anchetă, precum și elementele de probă pe care se bazează acesta;

- să anuleze decizia Comisiei din 23 iulie 2009 prin care a fost respinsă plângerea sa pentru hărțuire morală formulată împotriva celui de al doilea șef al delegației și, în măsura în care este necesar, să anuleze decizia AIPN din 19 februarie 2010 prin care a fost respinsă reclamația sa;
  - să oblige Comisia la plata cheltuielilor de judecată.
- 13 Comisia solicită Tribunalului:
- să respingă acțiunea ca inadmisibilă sau, în orice caz, ca nefondată;
  - să oblige reclamanta la plata cheltuielilor de judecată.
- 14 Prin actul de sesizare a instanței, reclamanta a solicitat Tribunalului să invite Comisia să prezinte raportul de anchetă, precum și elementele de probă pe care se bazează acesta, pentru a putea verifica dacă fusese efectiv realizată o anchetă administrativă.
- 15 În memoriul în apărare, Comisia a afirmat că nu poate comunica reclamantei documentele în cauză, întrucât ar conține date cu caracter personal care trebuie protejate și a căror divulgare ar aduce atingere intereselor unor terți. Comisia a declarat însă că este gata să transmită Tribunalului o versiune confidențială a acestor documente, în cazul în care s-ar solicita acest lucru prin ordonanță motivată. Cu toate acestea, Comisia a atras atenția Tribunalului asupra dificultății de a prezenta o versiune a respectivelor documente care să nu fie confidențială, în condițiile în care pretinsele fapte de hărțuire s-ar fi produs într-o unitate administrativă mică, astfel încât ștergerea numelor martorilor nu ar împiedica identificarea lor pe baza altor elemente specifice.
- 16 Prin Ordonanța motivată din 6 aprilie 2011, adoptată în temeiul articolului 44 din regulamentul de procedură, Tribunalul a invitat reclamanta să prezinte observații cu privire la afirmația Comisiei potrivit căreia raportul de anchetă și documentele pe care acesta se bazează ar avea caracter confidențial. Prin aceeași ordonanță, Tribunalul a solicitat Comisiei să îi transmită raportul de anchetă și documentele sus-menționate, precizând că nici reclamanta, nici avocații săi nu vor putea să le consulte, cel puțin până la momentul la care se va fi pronunțat cu privire la relevanța și la confidențialitatea lor.
- 17 Comisia a comunicat raportul de anchetă și documentele solicitate prin scrisoarea primită de grefa Tribunalului la 18 aprilie 2011, iar reclamanta și-a prezentat observațiile cu privire la eventuala confidențialitate a acestora la 26 aprilie 2011.
- 18 După ce a luat cunoștință de raportul de anchetă și de celelalte documente transmise de Comisie și având în vedere motivele invocate în cadrul cererii introductive, Tribunalul a apreciat că numai raportul de anchetă era pertinent pentru soluționarea litigiului. În plus, Tribunalul a considerat că acest raport conținea elemente confidențiale întrucât, fiind întocmit în urma unei anchete privind hărțuirea, conținea date personale – respectiv numele, prenumele, funcțiile și gradele persoanelor audiate care permiteau identificarea acestora. În consecință, Tribunalul a decis să invite Comisia să îi transmită o versiune care să nu fie confidențială a raportului de anchetă, în care să fie omise datele personale menționate mai sus, și să comunice reclamantei această din urmă versiune. În sfârșit, Tribunalul a decis să restituie Comisiei celelalte documente pe care aceasta i le comunicase în cadrul executării Ordonanței din 6 aprilie 2011. Grefa Tribunalului a informat părțile cu privire la aceste decizii prin scrisoarea din 31 mai 2011.
- 19 Comisia a comunicat, la 7 iunie 2011, o versiune care nu era confidențială a raportului de anchetă, iar reclamanta și-a prezentat observațiile cu privire la acesta prin scrisoarea primită de grefa Tribunalului la 15 iulie 2011, însoțită de trei anexe. Observațiile reclamantei au fost comunicate Comisiei, care și-a prezentat remarcile cu privire la aceste observații la 29 iulie 2011, remarci pe care le-a completat printr-o scrisoare din 30 august 2011, însoțită de mai multe documente.

- 20 Prin scrisoarea din 3 octombrie 2011, reclamanta a depus două documente pe care anunțase, în observațiile sale din 15 iulie 2011, că le va prezenta.
- 21 În raportul pregătit de ședință, reclamanta a fost invitată să răspundă în cadrul acesteia la excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie în memoriul său în apărare și să își prezinte observațiile cu privire la documentele anexate la scrisoarea Comisiei din 30 august 2011. La rândul său, Comisia a fost invitată să își prezinte în cadrul ședinței observațiile cu privire la documentele transmise de reclamantă Tribunalului la 28 septembrie 2011.

Cu privire la obiectul litigiului

- 22 Pe lângă anularea deciziei Comisiei din 23 iulie 2009 de a nu da curs într-o mai mare măsură cererii de asistență, reclamanta solicită anularea deciziei din 19 februarie 2010 prin care a fost respinsă reclamația sa împotriva deciziei menționate.
- 23 Potrivit unei jurisprudențe constante, concluziile în anulare îndreptate formal împotriva deciziei de respingere a unei reclamații au, în cazul în care această decizie este lipsită de conținut autonom, efectul de a sesiza Tribunalul cu privire la actul împotriva căruia a fost formulată reclamația (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 17 ianuarie 1989, Vainker/Parlamentul European, 293/87, punctul 8). Întrucât decizia de respingere a reclamației formulate împotriva deciziei Comisiei din 23 iulie 2009 este în speță lipsită de conținut autonom, acțiunea trebuie considerată ca fiind îndreptată numai împotriva acestei din urmă decizii (denumită în continuare „decizia atacată”).

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

- 24 Comisia susține că acțiunea este inadmisibilă ca urmare a faptului că reclamanta nu are interesul de a o exercita. Astfel, chiar presupunând că acțiunea ar fi fondată, anularea deciziei atacate nu i-ar da satisfacție. Hărțuirea morală ar fi încetat în orice caz după revenirea reclamantei la sediul Comisiei din Bruxelles, în 2007, și reclamanta nu ar fi solicitat repararea prejudiciului suferit.
- 25 Obiectul litigiului ar fi în realitate provocarea inițierii unei noi anchete administrative care să aibă drept rezultat o eventuală procedură disciplinară împotriva celui de al doilea șef al delegației sau, în ipoteza în care faptele ar fi demonstrate, pronunțarea unei simple declarații de drept prin care să se constate existența unei hărțuiri. Or, în ceea ce privește prima ipoteză, administrația ar dispune de o largă putere de apreciere pentru a decide dacă să inițieze sau să nu inițieze o procedură disciplinară împotriva unui funcționar, iar ceilalți funcționari nu ar putea să o oblige să inițieze o astfel de procedură. În ceea ce privește a doua ipoteză, reclamanta nu ar demonstra că are interes să exercite acțiunea întrucât nu ar fi de competența Tribunalului să includă în dispozitivul hotărârilor sale declarații de drept sau constatări.
- 26 În cadrul ședinței, reclamanta a combătut excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie. Reclamanta a susținut în special că prin acțiunea formulată urmărea refacerea demnității sale, care ar necesita recunoașterea faptului că a fost victima unei hărțuiri morale. Ea consideră că are astfel un interes personal să solicite anularea deciziei atacate, întrucât, în cazul anulării, administrația va trebui să reexamineze aspectul dacă a fost victima unei asemenea forme de hărțuire.

Aprecierea Tribunalului

- 27 Trebuie să se observe că Comisia și-a menținut în speță excepția de inadmisibilitate invocată în memoriul său în apărare, în pofida faptului că Tribunalul a respins o excepție de inadmisibilitate similară în Hotărârea Skareby (punctele 22-31), hotărâre care a fost pronunțată înainte să aibă loc ședința publică din prezenta cauză. În aceste condiții, este necesar să fie amintite cele ce urmează.
- 28 Este stabilit că concluziile prin care se solicită anularea unui act administrativ sunt inadmisibile pentru motivul inexistenței unui interes legitim, născut și actual de a exercita acțiunea în cazul în care anularea actului contestat nu ar fi de natură să dea satisfacție persoanei în cauză.
- 29 În speță, este adevărat că reclamanta nu solicită repararea prejudiciului care ar fi rezultat ca urmare a pretinsei hărțuirii. Este de asemenea adevărat că Comisia dispune de o marjă de apreciere, în temeiul articolului 86 alineatul (2) din statut, în ceea ce privește inițierea unei proceduri disciplinare. În sfârșit, nu este contestat că pretinsa hărțuire a încetat în august 2007, când reclamanta a revenit la sediul Comisiei din Bruxelles.
- 30 Cu toate acestea, elementele amintite mai sus nu au lipsit de obiect prezenta acțiune și nici nu au dus la dispariția interesului reclamantei de a solicita anularea deciziei atacate.
- 31 Astfel, în ceea ce privește o chestiune atât de gravă precum hărțuirea morală, trebuie să se admită că pretinsa victimă a unei asemenea forme de hărțuire, care atacă în justiție refuzul instituției de a admite cererea sa de asistență, își păstrează, în pofida considerațiilor prezentate de Comisie, interesul stabilit de jurisprudență ca condiție de admisibilitate a unei acțiuni.
- 32 O astfel de soluție se impune ca urmare a gravității înseși a faptelor care constituie hărțuirea morală, fapte care pot avea efecte extrem de prejudiciabile asupra stării de sănătate a victimei. Or, dacă apărarea onoarei unui funcționar pensionat justifică interesul său de a acționa în justiție împotriva deciziei prin care se dispune suspendarea sa, în pofida faptului că această decizie de suspendare a fost în mod necesar abrogată la momentul pensionării sale (Hotărârea Tribunalului din 30 noiembrie 2009, Wenig/Comisia, F-80/08, punctul 35), concluzia trebuie să fie aceeași în cazul membrului personalului care se pretinde victimă a unei hărțuirii morale, indiferent de aspectul dacă o astfel de hărțuire continuă să aibă loc sau dacă funcționarul sau agentul în cauză formulează, are intenția să formuleze sau chiar are numai dreptul de a formula alte cereri, cum ar fi cererile de despăgubiri, legate de hărțuirea morală a cărei victimă pretinde că este. Trebuie adăugat în acest context că eventuala recunoaștere de către administrație a existenței unei hărțuirii morale poate, în sine, să aibă un efect benefic în cadrul procesului terapeutic de refacere a persoanei hărțuite.
- 33 Din toate considerațiile de mai sus rezultă că excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie nu poate fi reținută.

Cu privire la fond

- 34 În susținerea concluziilor sale prin care solicită anularea deciziei atacate, reclamanta invocă trei motive, întemeiate, primul, pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la bună administrare, al doilea, pe încălcarea articolului 12a alineatul (3) din statut și, al treilea, pe săvârșirea unor erori vădite de apreciere, pe încălcarea obligației de motivare, pe nerespectarea obligației de solitudine și pe încălcarea obligației de asistență.

Cu privire la primul motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a dreptului la bună administrare

- 35 Reiese din înscrisurile prezentate de reclamantă în cadrul procedurii că primul motiv invocat cuprinde două aspecte. În cadrul primului aspect, reclamanta contestă caracterul efectiv al anchetei administrative efectuate de IDOC, în timp ce, în cadrul celui de al doilea, aceasta contestă caracterul insuficient al implicării sale în procedură, invocând dreptul la apărare și principiul bunei administrări.

Cu privire la primul aspect al primului motiv, întemeiat pe lipsa caracterului efectiv al anchetei administrative

- 36 În actul său de sesizare a instanței, depus înainte să i se fi comunicat raportul de anchetă, reclamanta a exprimat inițial îndoieli cu privire la faptul că ar fi fost într-adevăr efectuată o anchetă.
- 37 În observațiile sale formulate cu privire la raportul de anchetă, comunicat de Comisie, într-o versiune care nu era confidențială, în urma Ordonanței Tribunalului din 6 aprilie 2011 (punctul 16 și următoarele de mai sus), reclamanta susține că respectivul raport demonstrează că ancheta nu ar fi fost efectuată în mod minuțios, obiectiv și independent. În susținerea acestei afirmații, reclamanta arată că ar fi fost audiați numai patru dintre cei aproximativ treizeci de martori a căror audiere fusese sugerată în cererea de asistență. În plus, raportul de anchetă nu ar cuprinde nicio referire la exemple precise de hărțuire descrise în cererea de asistență și nu ar reieși că aceste exemple ar fi făcut obiectul unei investigații a IDOC. În plus, IDOC nu ar fi relatat în mod imparțial anumite fapte. Raportul de anchetă ar cuprinde de asemenea incoerențe și contradicții. În sfârșit, faptul că declarațiile martorului C sunt citate când în franceză, când în engleză ar face să existe suspiciuni cu privire la mărturia în cauză, iar prezentarea faptelor de către martorii A și B ar conține greșeli care ar da naștere unor îndoieli cu privire la credibilitatea lor.
- 38 În această privință, trebuie să se rețină că IDOC dispune de o putere largă de apreciere în ceea ce privește desfășurarea anchetelor administrative care îi sunt încredințate (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului din 13 ianuarie 2010, A și G/Comisia, F-124/05 și F-96/06, punctul 173). În special, întrucât resursele respectivului serviciu sunt limitate, acesta trebuie să instrumenteze cauzele care îi sunt atribuite în mod proporțional, și anume, în special, într-un mod care să îi permită să aloce fiecărei cauze o parte adecvată a timpului de care dispune. Pe de altă parte, IDOC beneficiază de asemenea de o marjă de apreciere extinsă pentru a evalua calitatea și utilitatea cooperării anumitor martori.
- 39 În consecință, IDOC putea să decidă, în speță, să nu îi audieze decât pe unii dintre martorii a căror audiere fusese sugerată de reclamantă. În plus, niciun element din dosarul prezentat Tribunalului nu permite să se considere că opțiunea IDOC ar fi fost lipsită de imparțialitate sau ar fi afectat calitatea investigațiilor. În ceea ce privește critica reclamantei privind declarațiile martorului C, Tribunalul nu identifică niciun motiv pentru care să se considere că faptul că declarațiile acestui martor au fost citate când în franceză, când în engleză ar face să existe suspiciuni cu privire la acestea. Cât despre absențele reclamantei pe care le menționează martorii, acestea sunt confirmate de o serie de documente prezentate de Comisie, astfel încât credibilitatea respectivilor martori nu poate fi contestată pentru motivul că afirmațiile lor cu privire la acest aspect ar fi inexacte.
- 40 Pe de altă parte, temele abordate în raportul de anchetă arată că IDOC nu a omis să ancheteze cu privire la acuzațiile de hărțuire pe care le invocă în esență reclamanta, chiar dacă, astfel cum observă aceasta, raportul menționat nu abordează toate „exemplele” specifice pe care le-a enumerat în cererea de asistență. Astfel, IDOC a examinat efectiv problema instrucțiunilor pe care al doilea șef al delegației le dădea reclamantei prin intermediul unor subordonați, aspectul dacă a împiedicat-o sau nu a împiedicat-o să întocmească rapoarte privind situația politică din Kârgâzstan și problema participării sale la reuniunile țărilor donatoare pentru Kârgâzstan.

- 41 Apoi, nu se constată că prezentarea faptelor din raportul de anchetă ar fi lipsită de imparțialitate. Astfel, în ceea ce privește faptul că, după ce s-a plâns în 2005 unei persoane de încredere că primul șef al delegației o hărțuia, reclamanta nu a continuat acest demers după ce respectiva persoană a considerat că atitudinea superiorului său ierarhic nu depășea cadrul ordinii firești a lucrurilor, raportul de anchetă se limitează să reproducă, în esență, propriile declarații ale reclamantei care figurează în completarea cererii de asistență din 28 noiembrie 2008.
- 42 Nu se constată nici că raportul de anchetă ar fi contradictoriu. Astfel, chiar dacă martorul B a declarat că metoda obișnuită de lucru a celui de al doilea șef al delegației era să transmită instrucțiuni prin intermediul unor subordonați, IDOC a putut să considere că, deși acesta proceda în acest mod cu tot personalul aflat în subordinea sa, respectivul comportament era doar ocazional, dat fiind că rezulta din diferitele declarații obținute că al doilea șef al delegației nu acționa astfel decât în cazurile urgente, cu privire la aspecte minore și ca urmare a absențelor persoanei în cauză. În plus, nu există o contradicție între, pe de o parte, afirmația, cuprinsă în raportul de evaluare a reclamantei pentru anul 2006, potrivit căreia aceasta realiza frecvent și cu regularitate rapoarte privind situația politică din Kârgâzstan și, pe de altă parte, faptul că raportul de anchetă evidențiază că respectivele rapoarte, destinate serviciilor Comisiei din Bruxelles, erau întocmite la Alma Ata pe baza contribuțiilor reclamantei. De altfel, rolul limitat al acesteia în ceea ce privește întocmirea respectivelor rapoarte este confirmat de martorul C și de reclamanta însăși.
- 43 În sfârșit, nu se poate deduce că ancheta efectuată de IDOC ar fi fost lipsită de seriozitate din faptul că mărturiile invocate de reclamantă demonstrează că aceasta a reprezentat în mod corespunzător Comisia în cadrul reuniunilor țărilor donatoare pentru Kârgâzstan. Astfel, este adevărat că aceste diferite mărturii atestă competența reclamantei în calitate de însărcinat cu afaceri *ad interim*, precum și credibilitatea sa în calitate de reprezentantă a Comisiei și contrazic afirmația celui de al doilea șef al delegației potrivit căreia „toți ceilalți donatori pentru Kârgâzstan aveau impresia” inversă. Cu toate acestea, IDOC nu s-a limitat să ia act de declarațiile celui de al doilea șef al delegației. IDOC a audiat și alți martori, care puneau accentul pe „contextul general”, și anume pe imposibilitatea reclamantei de a asista la toate evenimentele oficiale și de a exercita toate sarcinile care îi reveneau, și aceasta în special din cauza absențelor sale la momentul la care instituția trebuia să își pregătească strategia în cadrul reuniunilor sus-menționate ale țărilor donatoare.
- 44 Având în vedere cele de mai sus și documentele prezentate de părți, Tribunalul, considerându-se suficient de lămurit, apreciază, pe de o parte, că nu este întemeiată obiecția privind lipsa caracterului efectiv al anchetei efectuate de IDOC și, pe de altă parte, că nu este necesar să admită cererile reclamantei, formulate în observațiile sale privind raportul de anchetă, prin care se solicită, în primul rând, ca Tribunalul să îi audieze ca martori pe reprezentanții unor organizații internaționale, ai unor organizații neguvernamentale sau ai unor state membre sau, cel puțin, să ceară Comisiei să prezinte motivele care au determinat IDOC să facă o selecție a martorilor a căror audiere o sugerase, prin care se solicită, în al doilea rând, ca Tribunalul să ceară Comisiei să prezinte întrebările adresate martorilor și prin care se solicită, în al treilea rând, ca Tribunalul să audieze ca martori persoanele ale căror declarații le-a anexat la observațiile menționate.

Cu privire la al doilea aspect al primului motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului bune administrări

- 45 Invocând o încălcare a dreptului la apărare și a „cerințelor unei bune administrări” pe care le deduce din cuprinsul articolului 41 alineatul (2) litera (a) din Carta drepturilor fundamentale, reclamanta afirmă că ar fi trebuit să aibă acces la raportul de anchetă, precum și la dovezile furnizate în susținerea acestuia și ar fi trebuit să fie audiată cu privire la conținutul acestor documente înainte ca AIPN să adopte decizia atacată.

- 46 Trebuie să se observe însă că reclamanta nu poate invoca obligația Comisiei de a respecta dreptul la apărare, care, potrivit unei jurisprudențe constate, se aplică, în calitate de principiu general al dreptului Uniunii, în orice procedură inițiată împotriva unei persoane și care poate să conducă la un act care o lezează (Hotărârea Curții din 9 noiembrie 2006, Comisia/De Bry, C-344/05 P, punctul 37, Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 17 octombrie 2006, Bonnet/Curtea de Justiție, T-406/04, punctul 76, Hotărârea Wenig/Comisia, citată anterior, punctul 48). Astfel, o procedură de anchetă efectuată de IDOC în urma unei cereri de asistență a unui funcționar însoțite de o plângere pentru hărțuire nu poate fi în niciun caz asimilată unei proceduri de anchetă inițiate împotriva respectivului funcționar.
- 47 Pe de altă parte, și fără a fi necesar să fie examinată problema aplicabilității sale în timp, este suficient să se amintească faptul că articolul 41 din Carta drepturilor fundamentale reia soluțiile din jurisprudență care au consacrat existența principiului general al bunei administrări (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 14 octombrie 2004, K/Curtea de Justiție, T-257/02, punctul 104), astfel cum se subliniază de altfel în explicația cu privire la articolul 41 din cadrul Explicațiilor cu privire la Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (JO 2007, C 303, p. 17).
- 48 Din această perspectivă, trebuie să se admită că reclamanta poate invoca anumite drepturi procedurale care sunt distincte de dreptul la apărare și care nu sunt la fel de extinse ca acesta din urmă (cu privire la această distincție, a se vedea Hotărârea Curții din 29 iunie 2010, Comisia/Alrosa, C-441/07 P, punctul 91, și Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 27 noiembrie 1997, Kaysersberg/Comisia, T-290/94, punctul 108).
- 49 În speță, nu se contestă că reclamanta a putut să își prezinte argumentele în trei rânduri, în cadrul cererii de asistență, prin intermediul informațiilor complementare pe care le-a furnizat în scris la 28 noiembrie 2008 și cu ocazia audierii sale de către IDOC în cadrul anchetei administrative.
- 50 Dat fiind că drepturile procedurale pe care le poate invoca reclamanta în speță nu implică faptul că aceasta ar fi trebuit să aibă acces la raportul de anchetă, precum și la dovezile obținute de IDOC și nici că ar fi trebuit să fie audiată cu privire la conținutul acestor documente înaintea adoptării deciziei atacate, al doilea aspect al primului motiv, întemeiat pe încălcarea dreptului la apărare și a principiului bunei administrări, nu poate, în consecință, să fie admis.
- 51 Întrucât niciunul dintre cele două aspecte ale primului motiv nu a fost admis, respectivul motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea motiv, întemeiat pe încălcarea articolului 12a alineatul (3) din statut

- 52 Reclamanta critică în primul rând faptul că AIPN și-a însușit concluziile formulate de IDOC potrivit cărora nu a existat o hărțuire întrucât, atunci când a convocat la Alma Ata anumiți membri ai personalului aflați sub autoritatea ei directă pentru a discuta despre activitatea lor în lipsa reclamantei și a-i transmite instrucțiuni prin intermediul acestora, cel de al doilea șef al delegației nu ar fi tratat-o în mod diferit față de celelalte cadre intermediare din delegația de la Alma Ata. Astfel, articolul 12a alineatul (3) din statut nu ar condiționa calificarea unui fapt drept hărțuire morală de existența unei discriminări.
- 53 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, în cazul în care o decizie explicită prin care se respinge o reclamație a adus precizări importante cu privire la motivele reținute de administrație în decizia inițială, identificarea concretă a motivelor administrației trebuie să rezulte din coroborarea acestor două decizii (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 10 iunie 2004, Eveillard/Comisia, T-258/01, punctul 31).

- 54 Acestea fiind precizate, reiese din decizia prin care a fost respinsă reclamația că Comisia nu a considerat că existența unei discriminări reprezintă o condiție de care ar depinde recunoașterea unei hărțuiri. Astfel, ca răspuns la argumentele reclamantei bazate pe faptul că al doilea șef al delegației dădea în mod direct instrucțiuni subordonaților săi, AIPN s-a limitat să rețină că IDOC observase, pe de o parte, că al doilea șef al delegației nu proceda în acest mod numai în raport cu persoana în cauză, ci acest mod de a acționa corespundea stilului său general de conducere a personalului, și că, pe de altă parte, simplul fapt că reclamanta nu era de acord cu acest stil nu era suficient pentru a-l putea califica drept hărțuire.
- 55 În al doilea rând, reclamanta consideră că decizia atacată încalcă articolul 12a alineatul (3) din statut întrucât acesta din urmă nu condiționează existența unei hărțuiri de existența mai multor victime, pe când decizia atacată, precum și decizia prin care a fost respinsă reclamația, a acordat importanță faptului că nicio altă persoană care lucra în cadrul delegației regionale din Alma Ata sau în cadrul unei delegații regionalizate nu formulase o plângere pentru hărțuire morale împotriva celui de al doilea șef al delegației.
- 56 Trebuie însă reținut că, atunci când a observat că nu fusese formulată nicio altă plângere pentru hărțuire împotriva celui de al doilea șef al delegației, Comisia nu a făcut decât să răspundă afirmației reclamantei potrivit căreia și alți membri ai personalului ar fi fost victime ale unei hărțuiri morale din partea acestuia.
- 57 În al treilea rând, reclamanta critică decizia atacată, precum și decizia prin care a fost respinsă reclamația sa pentru faptul că se bazează pe concluziile IDOC care ar face din intenția de a hărțui un element necesar pentru calificarea drept hărțuire morală, cu toate că această condiție nu ar fi impusă de articolul 12a alineatul (3) din statut astfel cum a fost interpretat de Tribunal în Hotărârea din 9 decembrie 2008, Q/Comisia (F-52/05, anulată în parte prin Hotărârea Tribunalului Uniunii Europene din 12 iulie 2011, Comisia/Q, T-80/09 P, dar numai în măsura în care, la punctul 2 din dispozitiv, respectiva hotărâre a obligat Comisia la plata către Q a unei despăgubiri, denumită în continuare „Hotărârea Q/Comisia”). Reclamanta subliniază că este adevărat că, în decizia prin care a fost respinsă reclamația sa, AIPN a afirmat că IDOC intenționase numai să sublinieze faptul că plângerile pentru hărțuire trebuie examinate fără a se ține seama de impresia subiectivă a autorului acestora, însă consideră că, prin aceasta, AIPN ar fi trecut sub tăcere faptul că IDOC ajunsese de asemenea la concluzia că reclamanta „nu făcuse obiectul unei comportament care urmărea în mod obiectiv să o discrediteze sau să degradeze în mod deliberat condițiile sale de muncă”.
- 58 Comisia răspunde că Hotărârea Q/Comisia introduce o doză excesivă de subiectivitate prin faptul că, spre deosebire de jurisprudența anterioară, nu mai condiționează existența hărțuirii de demonstrarea faptului că autorul prezumat al acesteia ar fi intenționat, prin acțiunile sale, să discrediteze în mod voluntar victima sau să degradeze în mod deliberat condițiile sale de muncă. Ca urmare a acestei hotărâri, instituțiile ar fi expuse riscului de a fi instrumentalizate de funcționari sau de agenți excesiv de sensibili. În opinia Comisiei, definiția hărțuirii morale ar trebui să țină seama de intenția, afirmată sau prezumată, a pretinsului autor al hărțuirii, de percepția victimei prezumate, de natura obiectivă a faptelor și de contextul în care ar fi avut loc acestea. Este adevărat că Tribunalul a precizat, la punctul 135 din Hotărârea Q/Comisia, că, pentru a fi calificate drept hărțuire, acțiunile în cauză trebuie să fi determinat „în mod obiectiv” o discreditare a victimei sau o degradare a condițiilor sale de muncă. Această precizare ar fi însă insuficientă, întrucât nu ar împiedica posibilitatea intrării în sfera articolului 12a alineatul (3) din statut a unor comportamente care nu sunt abuzive, dar care ar putea determina „în mod obiectiv” pentru persoanele cu anumite probleme psihologice o degradare a condițiilor de muncă sau un sentiment de desconsiderare.
- 59 Comisia consideră, în consecință, că, dacă Tribunalul nu va reveni la jurisprudența anterioară Hotărârii Q/Comisia, ar trebui ca, în orice caz, calificarea drept hărțuire să fie supusă condiției ca comportamentul în litigiu să aibă o existență obiectivă suficientă, astfel încât un observator imparțial și rezonabil, dotat cu o sensibilitate normală, să îl considere abuziv.

- 60 În speță, Comisia susține că comportamentul celui de al doilea șef al delegației nu era în mod obiectiv de natură să discrediteze reclamanta sau să degradeze condițiile sale de muncă și nu putea, așadar, să fie calificat drept abuziv în sensul menționat mai sus, ci era, dimpotrivă, absolut normal în cadrul unei relații de muncă. Faptul că niciun alt membru al personalului Delegației din Alma Ata, deși aflat în condiții similare, nu s-a considerat victimă a unei hărțuiri din partea celui de al doilea șef al delegației ar demonstra că sentimentul reclamantei că a fost hărțuită era exclusiv rezultatul percepției sale personale asupra situației de fapt.
- 61 Pe de altă parte, IDOC și AIPN ar fi considerat că faptele nu constituiau acte de hărțuire ca urmare a naturii lor, astfel încât decizia atacată nu ar fi decât în parte bazată pe lipsa caracterului intenționat al comportamentului celui de al doilea șef al delegației.
- 62 În sfârșit, comportamentul incriminat al celui de al doilea șef al delegației nu ar fi fost repetitiv și sistematic, astfel cum prevede definiția hărțuirii morale.
- 63 În această privință, trebuie amintit că Tribunalul a stabilit, la punctul 133 și următoarele din Hotărârea Q/Comisia, că articolul 12a alineatul (3) din statut nu face din intenția răuvoitoare a autorului prezumat al hărțuirii un element necesar pentru calificarea drept hărțuire morală. Astfel, în această hotărâre (a se vedea de asemenea Hotărârea Tribunalului din 9 martie 2010, N/Parlamentul European, F-26/09, punctul 72), Tribunalul a subliniat următoarele:
- „134[A]rticolul 12a alineatul (3) din statut definește hărțuirea morală drept o «conduită abuzivă», pentru a cărei stabilire trebuie să fie îndeplinite două condiții cumulative. Prima condiție se referă la existența unor comportamente, a unui limbaj, a unor acte, gesturi sau înscrisuri «de lungă durată, repetat[e] sau sistematic[e]» și care sunt «intenționate». A doua condiție, separată de prima prin conjuncția «și», impune ca aceste comportamente, acest limbaj, aceste acte, gesturi sau înscrisuri să aibă ca efect faptul că «aduc atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane».
- 135 Din faptul că adjectivul «intenționate» se referă la prima condiție, iar nu la a doua, se poate trage o dublă concluzie. Pe de o parte, comportamentele, limbajul, actele, gesturile și înscrisurile menționate la articolul 12a alineatul (3) din statut trebuie să prezinte un caracter voluntar, ceea ce exclude din domeniul de aplicare al acestei dispoziții actele care s-ar produce în mod accidental. Pe de altă parte, în schimb, nu este necesar ca aceste comportamente, acest limbaj, aceste acte, gesturi sau înscrisuri să fi fost săvârșite cu intenția de a aduce atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice ale unei persoane. Cu alte cuvinte, există hărțuire morală în sensul articolului 12a alineatul (3) din statut fără ca autorul hărțuirii să fi intenționat, prin acțiunile sale, să discrediteze victima sau să îi degradeze în mod deliberat condițiile de muncă. Este suficient numai ca acțiunile sale, din moment ce au fost săvârșite intenționat, să fi determinat obiectiv astfel de consecințe.”
- 64 În esență, Comisia consideră că această jurisprudență acordă o importanță prea mare modului în care pretinsa victimă percepe lucrurile și că este o sursă de insecuritate.
- 65 Tribunalul a precizat însă la punctul 135 din Hotărârea Q/Comisia că, pentru a fi calificate drept hărțuire, acțiunile în litigiu trebuie să fi „determinat obiectiv [...] consecințe” care implică discreditarea victimei sau degradarea condițiilor sale de muncă. Întrucât acțiunile în cauză trebuie, în temeiul articolului 12a alineatul (3) din statut, să aibă un caracter abuziv, rezultă că, prin urmare, calificarea drept hărțuire este supusă condiției ca aceasta să aibă o existență obiectivă suficientă, astfel încât un observator imparțial și rezonabil, dotat cu o sensibilitate normală și aflat în aceleași condiții, să o considere excesivă și criticabilă.

- 66 În speță, IDOC a constatat în raportul său că „echipa însărcinată să efectueze ancheta a ajuns la concluzia că [persoana în cauză] nu făcuse obiectul unei comportament care urmărea în mod obiectiv să o discrediteze sau să degradeze în mod deliberat condițiile sale de muncă [și că] [părea] că, independent de impresiile sale subiective, niciunul dintre episoadele și comportamentele evocate, privite izolat sau împreună, nu poate fi considerat hărțuire morală”.
- 67 Cu toate acestea, întrebarea la care trebuie să răspundă Tribunalul este dacă Comisia, în cadrul deciziei atacate și al celei prin care a respins reclamația, a apreciat situația reclamantei din perspectiva unei interpretări eronate a articolului 12a din statut, potrivit căreia intenția autorului faptelor incriminate de a o discredita sau de a degrada în mod deliberat condițiile sale de muncă ar reprezenta o condiție a hărțuirii.
- 68 Or, astfel cum arată chiar reclamanta, în decizia de respingere a reclamației, AIPN a considerat că acuzațiile de hărțuire trebuiau să fie examinate „independent de impresia subiectivă a victimei”. În plus, decizia atacată și decizia de respingere a reclamației se bazează pe o motivare care urmărește să demonstreze că afirmațiile reclamantei privind hărțuirea nu aveau un caracter obiectiv. Astfel, în decizia atacată se arată că faptul că al doilea șef al delegației dădea în mod direct instrucțiuni subordonaților reclamantei corespundea stilului obișnuit de conducere a personalului al acestuia, fără să fi fost evidențiate împrejurări speciale din care să poată reieși, ca urmare a adoptării unui astfel de comportament, o atitudine de respingere față de persoana reclamantei. În continuare și ca răspuns la cererea de verificare formulată de reclamantă în completarea cererii de asistență din 28 noiembrie 2008, Comisia, tot în cadrul deciziei atacate, a observat că niciun alt funcționar sau agent nu s-a plâns de comportamentul celui de al doilea șef al delegației. În sfârșit, decizia de respingere a reclamației se bazează pe o analiză obiectivă a funcțiilor reclamantei din care Comisia deduce că aceasta făcea parte din personalul cu funcții de conducere de nivel mediu și că această poziție nu îl împiedica pe al doilea șef al delegației să o înlocuiască cu alt funcționar pentru a asista la reuniunile țărilor donatoare pentru Kârgâzstan.
- 69 Dat fiind că recunoașterea existenței unei hărțuiri, în sensul dispozițiilor din statut astfel cum au fost interpretate de Tribunal, presupune:
- caracterul voluntar al comportamentelor, limbajului, actelor, gesturilor și înscrisurilor în cauză,
  - fără a fi necesar însă ca aceste comportamente, limbaj, acte, gesturi sau înscrisuri să fi fost efectuate cu intenția de a aduce atingere personalității, demnității sau integrității fizice sau psihice a unei persoane,
  - însă cu condiția să fi determinat obiectiv consecințe care implică discreditarea victimei sau degradarea condițiilor sale de muncă,
- motivarea Comisiei bazată pe faptul că actele incriminate nu erau, în mod obiectiv, de natură să ducă la discreditarea reclamantei este, în sine, suficientă pentru a justifica din punct de vedere juridic decizia atacată în raport cu articolul 12a din statut, și aceasta indiferent care ar fi interpretarea reținută de IDOC.
- 70 De asemenea, este necesar să fie subliniat caracterul într-adevăr foarte subiectiv al modului în care reclamanta apreciază actele pe care le reproșează celui de al doilea șef al delegației. În condițiile în care reclamanta se plânge de faptul că atitudinea acestuia din urmă ar fi discreditat-o față de ambasadele și de reprezentanții organizațiilor internaționale prezente la sediul delegației regionalizate din Bișkek, documentele pe care le-a prezentat în anexă la observațiile sale privind raportul de anchetă dovedesc, dimpotrivă, stima de care se bucura în aceste cercuri.
- 71 Rezultă din toate cele de mai sus că al doilea motiv nu este întemeiat.

Cu privire la al treilea motiv, întemeiat pe săvârșirea unor erori vădite de apreciere, pe încălcarea obligației de motivare, pe nerespectarea obligației de solitudine și pe încălcarea obligației de asistență

- 72 În raport cu argumentele prezentate de reclamantă în susținerea celui de al treilea motiv invocat, este necesar să se distingă un prim aspect, întemeiat exclusiv pe încălcarea obligației de motivare, și un al doilea aspect, prin care se critică în esență mai multe erori vădite de apreciere, din care reclamanta deduce de asemenea existența unei încălcări a obligației de motivare și o încălcare a obligațiilor de solitudine și de asistență.

Cu privire la primul aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat pe încălcarea obligației de motivare

- 73 Reclamanta susține că decizia atacată, precum și decizia prin care a fost respinsă reclamația nu sunt bine motivate întrucât Comisia nu ar fi dat un răspuns afirmației sale potrivit căreia cel de al doilea șef al delegației ar fi continuat practica predecesorului său care consta în a trimite în Kârgâzstan personalul aflat la post în cadrul delegației regionale din Kazahstan fără a o consulta sau, cel puțin, fără a o informa, punând-o astfel într-o situație jenantă față de autoritățile statului gazdă și față de comunitatea diplomatică.
- 74 În această privință, trebuie amintit că, potrivit unei jurisprudențe constante, nu este obligatoriu ca motivarea să specifice toate elementele de fapt și de drept pertinente, având în vedere că problema dacă motivarea respectă condițiile impuse de articolul 25 al doilea paragraf din statut trebuie să fie apreciată nu numai prin prisma modului de redactare, ci și în raport cu contextul său, precum și cu ansamblul normelor juridice care reglementează materia respectivă (a se vedea în acest sens Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 11 decembrie 2007, Sack/Comisia, T-66/05, punctul 65, și Hotărârea Tribunalului din 13 septembrie 2011, Nastvogel/Consiliul, F-4/10, punctul 66).
- 75 În plus, caracterul insuficient pe care îl avea inițial motivarea poate fi remediat prin precizări complementare furnizate chiar în cursul procedurii în cazul în care, înainte de introducerea acțiunii, persoana interesată detinea deja elemente care constituiau un început de motivare (Hotărârea Tribunalului de Primă Instanță din 15 septembrie 2005, Casini/Comisia, T-132/03, punctul 36, și Hotărârea Tribunalului din 1 decembrie 2010, Gagalis/Consiliul, F-89/09, punctul 67).
- 76 În speță, este adevărat că decizia atacată și decizia de respingere a reclamației nu menționează în mod specific critica potrivit căreia cel de al doilea șef al delegației ar fi pus-o pe reclamantă în situații jenante prin faptul că a trimis în Kârgâzstan personalul aflat la post în cadrul delegației regionale din Kazahstan fără a o consulta sau, cel puțin, fără a o informa. Cu toate acestea, trebuie să se constate că respectivele decizii sunt motivate și că motivarea lor menționează cel puțin faptul că se încadra în sfera prerogativelor ierarhice normale ale celui de al doilea șef al delegației să decidă cine îl va înlocui în cadrul unor reuniuni și să delege în acest scop alți funcționari decât reclamanta.
- 77 În plus, Comisia și-a completat motivarea prin înscrisurile prezentate în cadrul procedurii. În acestea se arată că practica în litigiu trebuie să fie plasată în contextul specific al raporturilor dintre o delegație regionalizată și o delegație regională care continuă să aibă un anumit număr de responsabilități și că, în acest cadru, practica respectivă poate fi acceptată. Comisia adaugă că primul șef al delegației dăduse instrucțiuni, care au rămas în vigoare, prin care se urmărea tocmai ca reclamanta să fie întotdeauna informată cu privire la misiunile în Kârgâzstan, să fie invitată să asiste la reuniunile care aveau loc și să primească copii ale rapoartelor de misiune. De asemenea, într-un context caracterizat de numeroase proiecte și de reuniuni frecvente, Comisia a ajuns la concluzia că faptul că reclamanta nu a fost întotdeauna informată în mod corespunzător se putea datora unor omisiuni fortuite mai degrabă decât unei încercări de a o discredita.
- 78 Având în vedere cele de mai sus, primul aspect al celui de al treilea motiv trebuie să fie respins.

Cu privire la al doilea aspect al celui de al treilea motiv, întemeiat în principal pe săvârșirea unor erori vădite de apreciere

- 79 Reclamanta pretinde, în primul rând, că decizia atacată este afectată de o eroare vădită de apreciere întrucât Comisia a considerat, în mod greșit, că faptul că al doilea șef al delegației îi chema pe membrii personalului aflați sub autoritatea ei pentru a discuta cu privire la sarcinile lor în absența sa și pentru a-i transmite instrucțiuni prin intermediul lor ar fi expresia dreptului acestuia de a da instrucțiuni subordonaților săi.
- 80 Cu toate acestea, a face afirmații fără a le susține prin niciun argument, astfel cum procedează reclamanta, este insuficient pentru a dovedi existența unei erori vădite de apreciere. Această concluzie este cu atât mai mult valabilă în speță în condițiile în care Comisia afirmă în mod plauzibil că, în contextul special al raporturilor dintre o delegație regională și o delegație regionalizată, șeful delegației regionale se poate adresa direct membrilor personalului delegației regionalizate și poate transmite, prin intermediul lor, instrucțiuni însărcinatului cu afaceri aflat la conducerea delegației regionalizate, întrucât acest personal continuă să se afle sub autoritatea sa. Un astfel de mod de exercitare a autorității ierarhice nu determină, ca atare, discreditarea însărcinatului cu afaceri aflat la conducerea delegației regionalizate sau degradarea condițiilor sale de muncă, în lipsa oricărui alt element în acest sens. Nota verbală din 8 iunie 2004, prin care reclamanta este prezentată în calitate de însărcinat cu afaceri *ad interim* la Bișkek, confirmă cele de mai sus prin faptul că precizează că „delegația regionalizată de la Bișkek este subordonată delegației Comisiei [...] la Alma Ata”.
- 81 În al doilea rând, reclamanta susține că decizia atacată, precum și decizia prin care a fost respinsă reclamația, este afectată de o eroare vădită de apreciere întrucât în cadrul acestora este desemnată ca făcând parte din „personalul cu funcții de conducere de nivel mediu”, în condițiile în care era „funcționar rezident responsabil – însărcinat cu afaceri [*ad interim*]”, având, în această calitate, un nivel de responsabilitate mai important decât cel al personalului cu funcții de conducere de nivel mediu, astfel cum ar rezulta din Convenția cu privire la relațiile diplomatice, semnată la Viena la 18 aprilie 1961 (denumită în continuare „Convenția de la Viena”).
- 82 Trebuie însă amintit, pe de o parte, că nota verbală din 8 iunie 2004, menționată mai sus, sublinia subordonarea delegației regionalizate de la Bișkek față de delegația regională de la Alma Ata și trebuie observat, pe de altă parte, că această notă anunța numirea reclamantei în calitate de „șef de secțiune Kârgâzstan”. Este, în plus, semnificativ că, la momentul faptelor, reclamanta avea gradul A*9, redenumit AD 9, și că, în continuarea notei verbale sus-menționate, aceasta lucra, chiar în calitate de însărcinat cu afaceri *ad interim* la Bișkek, sub autoritatea și responsabilitatea șefului delegației regionale din Alma Ata, după cum reiese de altfel din extrasele rapoartelor de evaluare pe care reclamanta le-a depus la dosarul prezentei cauze. În plus, ca răspuns la o întrebare a Tribunalului, reclamanta s-a prevalat în cadrul ședinței numai de opt ani de experiență în calitate de analist al politicii de securitate în cadrul serviciilor de securitate suedeze, precizând că, înaintea repartizării sale la Bișkek, nu avea experiență în cadrul DG „Relații Externe” a Comisiei, în orice caz nu în calitate de însărcinat cu afaceri.
- 83 În aceste condiții și fără a fi necesar să se examineze statutul însărcinaților cu afaceri *ad interim* din punctul de vedere al Convenției de la Viena, care reglementează numai relațiile misiunilor diplomatice cu statele acreditate, nu se constată că Comisia a săvârșit o eroare vădită de apreciere prin faptul că a considerat, pentru a evalua raporturile de muncă dintre al doilea șef al delegației și reclamantă, că aceasta din urmă făcea parte, în cadrul Comisiei, din personalul cu funcții de conducere de nivel mediu.
- 84 Presupunând chiar că Comisia ar fi interpretat greșit importanța însărcinaților cu afaceri *ad interim* din punctul de vedere al Convenției de la Viena, reclamanta nu explică în ce mod această eroare de interpretare ar fi putut face ca AIPN să comită o eroare vădită de apreciere prin faptul că a refuzat să recunoască existența unei hărțuiri. Este adevărat că reclamanta arată că, procedând în acest mod, AIPN

ar fi „continuat să aducă atingere poziției sale”. Cu toate acestea, presupunând că reclamanta indică astfel că AIPN ar fi contribuit ea însăși la hărțuirea sa, trebuie să se constate că o eroare de drept nu poate constitui în sine un act la fel de grav ca o hărțuire. Reclamanta nu oferă, în această privință, nicio explicație.

- 85 Reclamanta pretinde, în al treilea rând, că decizia atacată este afectată de o eroare vădită de apreciere întrucât Comisia a considerat că reclamanta se plângea de faptul că alegerea de a încredința altui membru al personalului sarcina de a întocmi rapoarte privind situația politică din Kârgâzstan o împiedicase să realizeze această sarcină, în condițiile în care ea critica în realitate faptul că a primit instrucțiuni înșelătoare cu privire la aceasta și faptul că a fost astfel manipulată.
- 86 Este necesar să se observe în această privință că, în cererea de asistență, reclamanta a pretins că faptul că al doilea șef al delegației i-a cerut să întocmească „contribuții” cu privire la situația din Kârgâzstan sub forma unor „rapoarte cotidiene de cinci rânduri” și că a încredințat altui funcționar din cadrul delegației din Alma Ata sarcina de a urmări protestele care au avut loc la Bișkek în noiembrie 2006, întrucât ea nu realiza o adevărată analiză politică, dădeau superiorilor săi din cadrul sediului Comisiei impresia că nu era competentă să întocmească rapoarte politice adecvate.
- 87 În decizia atacată, Comisia a răspuns, având în vedere raportul de anchetă, că responsabilitatea principală pentru întocmirea rapoartelor privind situația politică din Kârgâzstan continua să revină delegației din Alma Ata, dar că reclamanta fusese autorizată și chiar încurajată să participe la îndeplinirea acestei sarcini, excluzând astfel implicit, dar sigur orice posibilitate a unei manipulări.
- 88 De asemenea, Tribunalul nu constată niciun element care să justifice afirmația că Comisia, prin faptul că a considerat că reclamanta se plângea că a fost împiedicată să întocmească rapoarte privind situația politică din Kârgâzstan, ar fi denaturat obiecția invocată de aceasta, care putea accentua pe faptul că al doilea șef al delegației ar fi încercat, prin limitarea rolului său în întocmirea unor astfel de rapoarte, să demonstreze incompetența sa în materie.
- 89 În orice caz, pretinsa denaturare a conținutului plângerii pentru hărțuire a reclamantei e lipsită de consistența necesară pentru a face ca decizia atacată să fie afectată de o eroare vădită de apreciere.
- 90 În al patrulea rând, reclamanta afirmă că Comisia a săvârșit o eroare vădită în ceea ce privește aprecierea prerogativelor sale prin faptul că a considerat că, atunci când al doilea șef al delegației nu mergea el însuși în Kârgâzstan, era de competența lui să decidă cine urma să îl înlocuiască în cadrul reuniunilor cu țările donatoare pentru Kârgâzstan sau cu alți interlocutori. Astfel, în calitate de „funcționar rezident responsabil – însărcinat cu afaceri [*ad interim*]”, numai reclamanta ar fi fost abilitată, în temeiul Convenției de la Viena, să reprezinte Comisia în lipsa șefului delegației.
- 91 Tribunalul nu consideră însă necesar să se pronunțe, în speță, asupra aspectului dacă desemnarea unui însărcinat cu afaceri *ad interim* la conducerea unei delegații regionalizate îl împiedică pe șeful delegației regionale de care aparține respectiva delegație regionalizată să desemneze un alt funcționar pentru a reprezenta Comisia în cadrul reuniunilor organizate în țara în care a fost acreditat acest însărcinat cu afaceri.
- 92 Astfel, chiar presupunând că Comisia ar fi interpretat în speță în mod greșit prerogativele însărcinaților cu afaceri *ad interim* în raport cu Convenția de la Viena, această eventuală eroare de drept nu ar permite să se ajungă la concluzia că AIPN ar fi săvârșit o eroare vădită de apreciere prin faptul că a refuzat să admită existența unei hărțuiri. Este adevărat că reclamanta subliniază că al doilea șef al delegației a cerut altui funcționar să prezideze o reuniune a țărilor donatoare pentru Kârgâzstan precizând: „nu [reclamanta]”. Chiar dacă acest mod de a proceda a putut să o vexeze pe reclamantă, aceasta nu poate totuși demonstra existența unei erori vădite de apreciere în ceea ce privește existența unei hărțuiri morale, care necesită un comportament de lungă durată, repetat sau sistematic, în condițiile în care nu se poate da întâietate interpretării subiective a pretensei victime cu privire la

hărțuirea morală. Or, trebuie să se constate, în acord cu Comisia, că reclamanta a menționat în raportul său de evaluare corespunzător anului 2007 că participa în mod regulat la reuniuni de coordonare cu țările donatoare pentru Kârgâzstan. Tot astfel, reclamanta a indicat în raportul său de evaluare corespunzător anului 2006 că jucase în acel an un rol activ pe scena diplomatică. De asemenea, comportamentul pe care îl impută în speță celui de al doilea șef al delegației nu poate, în orice caz, să fie calificat ca fiind de lungă durată, repetat sau sistematic în sensul articolului 12a din statut.

- 93 În final, chiar dacă, astfel cum a constatat IDOC, mai multe mărturii au evidențiat lipsa de claritate care caracteriza definirea sarcinilor ce reveneau delegațiilor regionale și delegațiilor regionalizate și chiar dacă această lipsă de claritate a putut să ducă la dificultățile resimțite de reclamantă, o imprecizie organizatorică în ceea ce privește repartizarea sarcinilor în cadrul unei direcții generale a Comisiei nu poate, în sine, să determine o hărțuire.
- 94 În măsura în care, în plus, reclamanta deduce din existența pretinselor erori vădite de apreciere trecute în revistă mai sus o încălcare a obligației de motivare, este suficient să se constate că, în condițiile în care nu a dovedit existența unor astfel de erori, reclamanta nu demonstrează că AIPN și-ar fi încălcat de asemenea obligația de motivare. În plus, un viciu de motivare, care este o critică privind forma, nu poate fi confundat cu un viciu care privește legalitatea internă (a se vedea în acest sens Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, punctul 72).
- 95 În sfârșit, reclamanta mai deduce din preținsele erori vădite de apreciere pe care le-a denunțat fără succes existența unor încălcări ale obligației de solitudine și ale obligației de asistență prevăzute la articolul 24 din statut. Întrucât obiecțiile privind existența unor erori vădite de apreciere au fost respinse, trebuie să fie de asemenea respinse, pe cale de consecință, ultimele obiecții invocate.
- 96 Dat fiind că și al treilea motiv trebuie astfel să fie respins, urmează ca acțiunea să fie respinsă în totalitate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 97 Potrivit articolului 87 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, sub rezerva altor prevederi din capitolul VIII din titlul II din respectivul regulament, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. În temeiul alineatului (2) al aceluiași articol, Tribunalul poate, în măsura impusă de echitate, să decidă ca o parte care cade în pretenții să fie obligată numai la plata parțială a cheltuielilor de judecată sau chiar să nu fie obligată la plata acestora.
- 98 Din motivele prezentate mai sus rezultă că reclamanta este partea care a căzut în pretenții. În plus, Comisia a solicitat în mod expres în concluziile sale ca reclamanta să fie obligată la plata cheltuielilor de judecată. Cu toate acestea, ținând seama de faptul că excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie a fost respinsă, trebuie să fie aplicate dispozițiile articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură și să se decidă că reclamanta suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, numai trei sferturi din cheltuielile de judecată efectuate de Comisie.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL FUNCȚIEI PUBLICE (Camera a treia)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

- 2) **Doamna Skareby suportă, pe lângă propriile cheltuieli de judecată, trei sferturi din cheltuielile de judecată ale Comisiei Europene.**
- 3) **Comisia Europeană suportă un sfert din propriile cheltuieli de judecată.**

Van Raepenbusch

Barents

Bradley

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 16 mai 2012.

Grefier
W. Hakenberg

Președinte
S. Van Raepenbusch